

Проект Закону України № 4972 «Про оцінку впливу на довкілля»

Ціль:

попередження негативного впливу на довкілля та здоров'я населення при прийнятті рішень щодо здійснення діяльності, що може мати негативний вплив на здоров'я людини чи довкілля.

Завдання законопроекту:

- Впровадження ефективного механізму оцінки впливу на довкілля (ОВД);
- Імплементація Директиви 2011/92/ЄС (85/337/ЄЕС) про оцінку впливу деяких державних і приватних проектів;
- Виконання вимог за Європейським енергетичним співтовариством та Угодою про асоціацію щодо імплементації Директиви 2011/92/ЄС (85/337/ЄЕС);
- Виконання вимог Оргуської Конвенції щодо гласності та участі громадськості та врегулювання транскордонних процедур згідно з вимогами Конвенції Еспо.

Україна порушує міжнародні зобов'язання:

! Для забезпечення узгодженості законодавства згідно з Протоколом про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства Україна мала імплементувати Директиву Ради 85/337/ЄЕС про оцінку впливу деяких державних і приватних проектів на довкілля до 1 січня 2013 року.

! Пунктом 3 Рішення IV/9h Наради Сторін Оргуської Конвенції було визнано факт неузгодженості законодавства України з вимогами Оргуської Конвенції щодо участі громадськості.

! У Рішенні IV/2 Наради Сторін Конвенції Еспо констатовано, що Україна не дотримується положень Конвенції, і однією з підстав такого рішення є відсутність належної процедури оцінки впливу на довкілля в Україні.

Для припинення порушення Україною міжнародних зобов'язань необхідно запровадити належну процедуру оцінки впливу на довкілля. Прийняття пропонованого законопроекту дозволить цього досягти.

Законопроектом передбачена європейська модель оцінки впливу на довкілля, що враховує основні положення Директиви Ради 85/337/ЄЕС. Перевагами її впровадження для України є:

- Відповідність політичним, програмним та правовим зобов'язанням у сфері інтеграції до ЄС.
- Наявність розроблених та випробуваних процедур ОВД, що не мають дозвільного характеру.
- Відповідність чинним програмним документам у сфері охорони довкілля.
- Спроможність забезпечити виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сферах ОВД та участі громадськості.
- Створення позитивного клімату для залучення фінансування з боку міжнародних фінансових установ, іноземного капіталу.

Пропонується сучасна європейська система оцінки впливу на довкілля

- **Не має дозвільного характеру**
- **Гласність процедури (інформація та участь громадськості)**
- **Залучення профільного органу з питань екології / підвищення відповідності його ролі**
- **Диференційований підхід до проектів**
- **Сприяє інвестиційному клімату**
- **Інтеграція в існуючі дозвільні процедури щодо об'єктів будівництва:**
Запропонована процедура оцінки впливу на довкілля не створює додаткових проектних завдань та витрат для інвесторів та максимально використовує існуючі вимоги щодо проєктування, експертизи та надання дозволу на об'єкти будівництва.
- **Не створює корупційних умов:**
Наслідком існування процедури оцінки впливу на довкілля є прозорість прийняття рішень, що сприятиме також і боротьбі з корупцією.

Як це працюватиме на практиці:

Екологічно небезпечна господарська діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття остаточного рішення щодо такої діяльності. У разі, якщо планована діяльність міститься у переліках (Перелік видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку та Перелік видів діяльності та об'єктів, що можуть мати негативний вплив на довкілля) необхідно застосовувати оцінку впливу на довкілля.

Процедура наступна:

- Заява про наміри
- Визначення обсягу робіт у завданні
- Розробка Звіту про оцінку впливів на довкілля
- Громадське обговорення (забезпечує профільний орган з питань екології)
- Надання Висновку про оцінку впливу на довкілля
- Транскордонна оцінка (за потреби)
- Остаточне рішення.

Строки виконання оцінки впливу на довкілля:

- Одночасно (паралельно) з процедурами експертиз будівельних проєктів
- Може бути проведена в межах 90 днів
- Мінімальні строки громадського обговорення: не менше 60 днів для видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку і 30 днів для видів діяльності та об'єктів, що можуть мати негативний вплив на довкілля.

Чому термін «довкілля»:

Єдиний конституційний термін (статті 50, 85, 119, 138). Термін «Навколошне природне середовище» не відповідає зasadам оцінки впливу на довкілля (не включає антропогенні елементи: культурну, археологічну спадщину тощо).

Чому не державна екологічна експертиза:

Державна екологічна експертиза не виконувала своєї первинної функції: попередження забруднення довкілля. В Україні щорічно проводилось понад 6,000 державних екологічних експертіз проєктів будівництва – це більше, аніж у Німеччині, Нідерландах, Іспанії та Великобританії разом узятих. Масштаби об'єктів таких експертіз сягали від будівництва житлового будинку до спорудження ядерного реактору. Зрозуміло, що проєктів великих промислових об'єктів не могло бути 6000.

Сама процедура державної екологічної експертизи може бути ефективна лише там, де з часів СРСР зберігся високий рівень контролю з боку держави за економічним життям. В Україні ж роль Мін-природи суттєво інша і бути об'єктивним та неупередженим щодо проєктів, які просуваються, наприклад, паливно-енергетичним лоббі, міністерство не може у принципі. Процедура проведення екологічної експертизи передбачала тільки додаткові платежі для інвестора, оскільки експертну роботу здійснювали приватні суб'єкти господарювання, а Мінприроди лише ставило свій штамп на їх висновку.